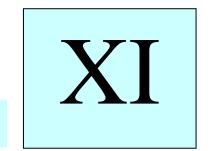

Ministerul Educaţiei şi Cercetării Serviciul Naţional de Evaluare şi Examinare Olimpiada Naţională de Fizică Târgovişte – 2002

Proba teoretică

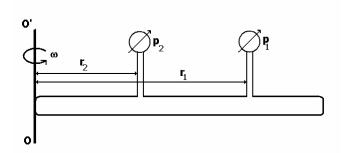

Subjectul 1.

a) Un tub inchis la ambele capete si plin cu un lichid de densitate ρ este rotit uniform in plan orizontal in jurul axului vertical oo' .

Pe peretele tubului la distantele r_1 , si respectiv r_2 de ax sunt montate doua manometre care arata respectiv presiunile p_1 si p_2 .

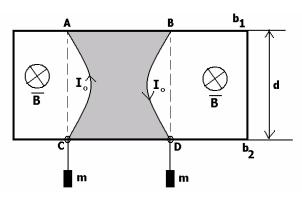
Determinati viteza unghiulara de rotatie a tubului . Presiunea lichidului in repaus este p_{o} . Se considera ca densitatea lichidului nu variaza cu presiunea.

- **b)** Tubul contine acum un gaz ideal de masa molara μ . Considerand viteza unghiulara constanta, ω si ca peretii tubului sunt diatermi (asigura contactul termic ideal cu mediul aflat la temperatura $T_0 = ct$), exprimati dependenta presiunii gazului de distanta x la axul de rotatie. Presiunea gazului la nivelul axului este p_0 .
- c) In acest caz presupunem ca peretii tubului asigura o izolare adiabatica a gazului ideal din interior , fata de mediul exterior. La nivelul axului presiunea gazului ideal este p_0 si temperatura sa este T_0 . Viteza unghiulara de rotatie uniforma a tubului este ω . Exponentul adiabatic al gazului este γ . Exprimati dependenta presiunii gazului de distanta x la axul de rotatie.
- d) Comparati presiunile gazului la aceeasi distanta de ax, in procesele b) si c) si exprimati variatia relativa a temperaturii gazului la extremitatea tubului x = 1.

Subjectul 2.

Pe un cadru rigid, electric izolator, dispus în plan vertical sunt fixate în punctele A şi B – ca în figură –două fire perfecte, inextensibile, conductoare electric care pot culisa în punctele C şi D; firele sunt tensionate de greutățile de masă m atârnate la capetele lor inferioare. Între fire şi barele orizontale ale cadrului separate prin distanța d se realizează o peliculă dintr-un lichid cu coeficientul de tensiune superficială $\sigma < mg/d$.

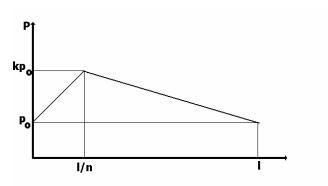

- a) După formarea peliculei firele se așează pe arce de cerc. Ce raze au aceste arce?
- b) Cadrul este dispus într-un câmp magnetic uniform de inducție $\overline{B}$ cu liniile de câmp perpendiculare pe planul cadrului. Se realizează un circuit electric care asigură circulația prin fire a unui curent care crește foarte lent și are sensul indicat de săgețile marcate pe fire. Ce formă au firele în momentul în care curentul are valoarea $I_0 = 2\sigma/B$? Justificați răspunsul. Cu cât a variat energia superficială a peliculei fată de situatia în care curentul nu circula prin fire
- c) Când curentul are valoarea l_0 pelicula se sparge. Stabiliți poziția finală de echilibru a firelor și calculați variația energiei potențiale a greutăților atârnate de fire.

Subjectul 3.

Prin arderea unei cantități M_1 dintr-o substanță explozivă în volumul V_1 rezultă gaze cu presiunea p_1 și temperatura T_1 . Cantitatea de căldură eliberată în acest proces este Q_1 .

Un proiectil este lansat dintr-un cilindru de lungime l închis la un capăt ca urmare a arderii unei cantități din substanța explozivă. În figură este prezentată evoluția presiunii în cursul mişcării proiectilului în cilindru. Inițial arderea explozivă conduce la creşterea puternică a presiunii. După ce se atinge presiunea

maximă $k \cdot p_0$ (p_0 fiind presiunea atmosferică) la un moment la care viteza proiectilului este v, deplasarea din ce în ce mai rapidă a proiectilului duce la scăderea presiunii în cilindru. În fiecare din cele două regiuni variația presiunii în funcție de poziția proiectilului în țeavă se consideră lineară; racordarea celor două drepte se face după un arc de cerc de rază foarte mică ; acesta are punctul cel mai înalt la k p_0 și l/n. Temperatura gazului, T_1 , se consideră constantă în interiorul cilindrului în tot cursul exploziei, iar secțiunea transversală a proiectilului și a cilindrului este S.

- a) Determinați viteza de ardere a explozibilului w (masa care arde în unitatea de timp) în momentul în care s-a atins presiunea maximă.
- b) Estimați cantitatea de căldură aparută în cursul combustiei explozibilului.
- c) Estimați lucrul mecanic efectuat de gazul din cilindru în timpul mișcării proiectilului în țeavă.

Adrian DAFINEI, Facultatea de Fizică, Universitatea București Ion TOMA, I.S.M. București